

BUSQUEM UNA SOLUCIÓ QUE BENEFICII A LES MASSES, NO A LA CLASSE ALTA

Malcolm X

14 de febrer de 1965

Extret del llibre "Habla Malcolm X" ed. Pathfinder.

A la tarda del 13 de febrer de 1965 Malcolm X tornà a Nova York d'una breu gira de conferències a Europa, on entre altres coses el govern de França li negà l'entrada sense cap explicació. A les 2:30h de la matinada del dia 14, la casa on vivia Malcolm amb la seva esposa i les seves quatre filles petites al districte de Queens fou atacada amb bombes incendiàries. La casa va sofrir danys greus però la família va escapar il·lesa.

Després d'aconseguir allotjament per la seva família Malcolm va viatjar a Detroit, on havia estat convidat a parlar per la radiodifusora Afro-American Broadcasting Company. Unes 400 persones escoltaren a Malcolm en l'auditori Ford; el moderador fou Milton Henry, president de la radiodifusora i un dels dirigents del Partit Llibertat Ara (Freedom Now Party), un partit negre independent a l'estat de Michigan. Tot i que estava cansat i torbat per l'atac, Malcolm considerà que era important assistir a la reunió. Aquí publiquem extractes majors del seu discurs.

Llicenciat Milton Henry, distingits convidats, germanes i germans, senyores i senyors, amics i enemics:

Primer vull assenyalar que m'alegra molt trobar-me aquí aquesta nit i li dono les gràcies a l'Afro-American Broadcasting Company per convidar-me aquesta nit. Com digué el llicenciat Milton Henry -hauria de dir el germà Milton Henry, perquè això és, el nostre germà-, anit algú llençà una bomba a la casa on jo estava, en la meva pròpia casa. No va quedar destruïda tota la meva roba, però ja saben com el foc i el fum deixen les coses. L'únic que vaig poder agafar abans de sortir fou això que porto posat.

No és quelcom que m'hagi fet perdre la confiança en el que estic fent, perquè la meva esposa comprèn i perquè tinc filles, des d'aquesta estatura cap avall, que tot i la seva tendre edat comprenen. Crec que elles prefereixen tenir un pare, o un germà, o el que fos, que adopti una actitud ferma davant la reacció de gent amb mentalitat tancada, i no un pare que més tard claudiqui i les obligui a créixer enmig de la vergonya i la deshonra.

Així que els demano que disculpin el meu aspecte. No acostumo a presentar-me en públic sense camisa ni corbata. Suposo que és un vestigi del moviment dels Musulmans Negres al que pertanyia. Aquest és un dels aspectes positius d'aquest moviment. Li ensenyen a un a ser molt atent i molt

conscient del seu aspecte, lo qual és una contribució positiva. Però aquesta contribució positiva queda anul·lada per masses aspectes negatius.

A més, anit, quan la temperatura era d'uns 20 graus [7 graus centígrads sota zero] i quan va tenir lloc l'explosió, em va sorprendre amb la roba de nit que portava posada. Al tractar de treure la meua família de la casa, cap de nosaltres es va aturar a escollir roba en aquells moments i així ens vam veure al carrer amb aquell fred de 20 graus. Els vaig ficar a casa del veí del costat. Vaig pensar que potser pescava una pulmonia o un refredat o quelcom per l'estil per estar tant de temps en aquestes condicions; per això avui ha vingut el metge, un metge simpàtic, i m'ha injectat quelcom al braç que, per suposat, m'ha fet adormir. I he estat dormint aquí darrere des de que començà el programa per veure si em poso altre vegada en forma. Així que si observen en mi una tendència a tartamudejar o a parlar massa a poc a poc en algun moment, és per efecte d'aquesta droga. No sé quina classe de droga era, però era bona; et fa adormir i no hi ha res millor que dormir quan hi ha molta commoció.

Aquesta nit, una de les coses que s'ha de subratllar i que no sols té molt preocupat a Estats Units, sinó també a França, a Gran Bretanya i a la majoria de les potències conegudes abans com a potències colonials, és la revolució africana. Estan més preocupats per la revolució que està succeint en el continent africà que per la revolució a Àsia i a Amèrica Llatina. I això es deu a que molta gent d'ascendència africana es troba dins de les fronteres o sota la jurisdicció d'aquests diversos governs.

Hi ha quatre tipus de gent en l'hemisferi occidental que tenen en Àfrica una herència comú, un origen comú. La part del nostre poble que està a Amèrica Llatina, que són negres però viuen en països on es parla espanyol. Molts a vegades decideixen emigrar a Espanya, però la única diferència és que la situació econòmica a Espanya és tan dolenta que la gent a Amèrica Llatina no pensa que valgui la pena mudar-se cap allà. I després els britànics i els francesos van tenir molt de control al Carib, a les Antilles. Així que ara hi ha molta gent de les Antilles que emigra tant a Londres, dic, tant a Anglaterra com a França. La gent de les Antilles britàniques va a Londres i la gent de les Antilles franceses va a París. I des de la Segona Guerra Mundial això ha posat a França i a Anglaterra en al situació precària de tenir una estructura que li facilita a la gent en els territoris de la mancomunitat viatjar a aquests països sense restriccions. Així que hi ha un número creixent de gent de pell obscura a Anglaterra i també a França. [...]

Voldria assenyalar que el colonialisme o l'imperialisme, com s'anomena el sistema esclavista d'Occident, no es limita a Anglaterra o a França o a Estats Units. Els grans interessos a aquest país estan en connexió amb els grans interessos a França i els interessos a Gran Bretanya. És un sol complex o consorci enorme, i forma el què es coneix, no com l'estructura nord-americana del poder, ni l'estructura francesa del poder, sinó com l'estructura internacional del poder. Aquesta estructura internacional del poder s'utilitza per a suprimir a les masses dels pobles de pell obscura a tot el món i per explotar-los els seus recursos naturals, així que en l'època que hem viscut tu i jo, sobretot en els

últims 10 anys, hem presenciat una rebel·lió de part de l'home negre a Àfrica contra l'estructura del poder.

Volo la seva llibertat i la vol ara. Recordin que l'estructura del poder és internacional, i la seva base interna es troba a Londres, a París, a Washington, etc. La fase exterior o externa de la revolució que es manifesta en l'actitud i en les accions dels africans avui dia els causa bastants problemes. Les revolucions que passen més enllà de les seves fronteres, o més enllà de l'estructura, ja els causen bastants problemes. Però ara les autoritats establertes estan començant a adonar-se de que aquesta lluita de l'home negre a l'exterior està afectant, infectant a l'home negre que està dins de l'estructura -espero que compreguin el que estic tractant de dir-. Els pobles que recent han despertat en tot el món presenten un problema pel que es coneix com els interessos occidentals, o sigui l'imperialisme, el colonialisme, el racisme i tots aquests altres -ismes negatius o aquests -ismes rapaços. Així com les forces externes representen una greu amenaça, ara poden veure que les forces internes representen una amenaça encara més gran. Però les forces internes representen una amenaça més gran sols quan hagin analitzat correctament la situació i sàpiguen el que està realment en joc. [...]

Ara bé, quin efecte té sobre nosaltres la batalla per la possessió d'Àfrica? Per què hauria de preocupar-se el negre d'Estats Units per això, si ha estat absent del continent africà durant 300 o 400 anys? Per què hauríem de preocupar-nos? Quin impacte ens causa el que els passi a ells? En primer lloc, has de comprendre que fins el 1959 Àfrica va estar dominada per les potències colonials. Al mantenir un control complet sobre Àfrica, les potències colonials d'Europa projectaven una imatge negativa d'Àfrica. Sempre projecten a Àfrica sota una llum negativa: salvatges de la jungla, caníbals, res que sigui civilitzats. Clar que era tant negativa que resultà negativa per tu i per mi, i començarem a detestar-la.

No volíem que ningú ens digués res sobre Àfrica i, al odiar als africans, acabàvem per odiar-nos a nosaltres mateixos sense ni tan sols adonar-nos-en. Perquè no pots odiar les arrels d'un arbre i no odiar a l'arbre. No pots odiar el teu origen sense odiar-te a tu mateix. No pots odiar a Àfrica sense odiar-te a tu mateix.

Mostra'm a una d'aquestes persones a les que li hagin rentat bé el cervell i que tingui una idea negativa d'Àfrica, i veuràs que aquesta persona té una idea negativa de sí mateixa. No pots tenir una idea positiva de tu mateix i una idea negativa d'Àfrica al mateix temps. En la mateixa mesura en que la teva comprensió i la teva actitud respecte a Àfrica es torni positiva, veuràs que la teva comprensió i la teva actitud respecte a tu mateix també es torna positiva. I el blanc ho sap. Per això, amb molta habilitat, fan que tu i jo odiem la nostra identitat africana, les nostres característiques africanes.

Tu mateix saps que hem estat gent que odiava les seves característiques africanes. Odiàvem el nostre cabell, odiàvem la forma del nostre nas, volíem tenir un d'aquests llargs morros de gos, ja saps; odiàvem el color de la nostra pell, odiàvem la sang d'Àfrica que corre per les nostres venes. I al odiar les

nostres faccions i la nostra pell i la nostra sang, per suposat que al final ens odiaríem a nosaltres mateixos. I ens odiàvem. El nostre color es convertí per nosaltres en cadena, sentíem que ens impedia avançar; el nostre color es convertí per a nosaltres en una espècie de presó en la que ens sentíem empresonats, que no ens deixava prendre aquest o aquell camí. Sentíem que totes aquestes restriccions es basaven exclusivament en el color; i la reacció psicològica davant d'això forçosament faria que ens sentíssim empresonats o encadenats o atrapats per la pell negra, les faccions negres i la sang negra. Aleshores automàticament odiaríem aquesta pell i aquestes faccions i aquesta sang que nosaltres sentíem que ens impediaven avançar. I les començarem a odiar.

Ens feia sentir inferiors; ens feia sentir inadequats; ens feia sentir impotents. I quan ens convertirem en víctimes d'aquest sentiment d'inferioritat o d'impotència, buscarem que una altre persona ens mostrés el camí. No confiàvem en que un altre negre ens mostrés el camí ni que gent negra ens mostrés el camí. En aquells temps no. No creïem que un negre pogués fer quelcom més que tocar unes trompetes, o sigui, produir una mica de so i d'aquesta forma fer-nos feliços amb unes cançons. Però en coses serioses, quan es tractava del menjar, de la roba, de l'educació, ens tornàvem cap a aquell altre home. Mai pensàvem en termes de fer nosaltres les coses. Perquè ens sentíem impotents. El que ens feia sentir-nos impotents era l'odi que ens teníem a nosaltres mateixos. I l'odi a nosaltres mateixos tenia les seves arrels en l'odi a tot el que fos africà. [...]

Després de 1959 l'esperit del nacionalisme africà va créixer fins a convertir-se en una flama brillant, i començarem a presenciar el col·lapse complet del colonialisme. França començà a sortir d'Àfrica occidental francesa, Bèlgica començà a donar passos per a sortir del Congo, Gran Bretanya començà a donar passos per sortir de Kènia, de Tanganica, d'Uganda, de Nigèria i d'uns quants llocs més. I tot i que semblés que s'estaven retirant d'allà, el que foren fou una treta colossal.

Quan estàs jugant a futbol i et tenen atrapat, no botes la pilota, sinó que li tires a un company del teu equip que tingui el camp lliure. I això fou el que feren les potències europees. Estaven atrapades en el continent africà, no podien quedar-se allí: havien estat titllades de colonialistes i d'imperialistes. Havien de passar-li la pilota a algú la imatge del qual fos diferent i li passaren al tiet Sam. I el tiet Sam l'agafà i des d'aleshores ha vingut corrent amb la pilota en busca d'un gol. Tenia el camp lliure, no era vist com una potència que havia colonitzat el continent africà. En aquells moments, els africans no podien veure que tot i que Estats Units no hagués colonitzat el continent africà, sí que havia colonitzat a 22 milions de negres en aquest continent. Perquè nosaltres estem tant colonitzats com qualsevol.

Li passaren la pilota a Estats Units quan John Kennedy havia pujat al poder. Ell l'agafà i ajudà a jugar-la. Fou un dels jugadors de rereguarda més astuts que ha vist la història. Es rodejà d'intel·lectuals: gent molt educada, molt culta i molt ben informada. I l'anàlisi d'aquesta gent li deia que el govern d'Estats Units s'enfrontava a un problema nou. I la causa d'aquest problema nou era que els

africans ara havien despertat, estaven informats i no tenien por, estaven disposats a lluitar. Això significava que les potències occidentals no podien mantenir-se allí per la força. Com que la seva pròpia economia -l'economia d'Europa i d'Estats Units- es basava en mantenir la seva influència en el continent africà, havien de trobar la manera de quedar-se. Així que utilitzaren la tàctica de fer-se passar per amics.

Canviaren de la tàctica obertament colonial i imperialista a la tàctica caritativa. Crearen un colonialisme benèvol, un colonialisme filantròpic, un humanitarisme o dolarisme filantròpic. D'immediat tot era Cos de Pau, Operació *Crossroads*: "Hem d'ajudar als nostres germans africans". Fixa't bé. No poden ajudar-nos a Mississipi, no poden ajudar-nos a Alabama o a Detroit o aquí a Dearborn on hi ha un veritable Ku Klux Klan. Enviaran ajuda fins a Àfrica. Jo conec Dearborn; ja saben, jo sóc de Detroit, abans vivia per aquí a Inkster. Era com passar per Mississipi quan arribaves a Dearborn. Segueix igual? Bé, haurien de rectificar-ho.

Així que, al adonar-se de que era necessari utilitzar tots aquests mètodes nous, Kennedy va decidir fer-ho. Creà una imatge de la seva persona que estava dissenyada ingeniosament per fer que els pobles del continent africà pensessin que ell era Jesucrist, el gran pare blanc, que descendia per resoldre tots els problemes. Jo t'asseguro que alguns d'aquests negres ploraren més quan ell es va morir que quan crucificaren a Jesucrist. [...]

John F. Kennedy també es va adonar de que era necessari utilitzar un mètode nou entre els negres nord-americans. I durant el temps que fou president la seva especialitat fou com maniobrar psicològicament al negre nord-americà. Ja sé que a molts de vostès no els agrada que els digui això; però jo mai defensaria una posició com aquesta si no sabés el que estic dient. A força de viure en aquesta societat, relacionant-me bastant amb ells, i saben a què em refereixo quan dic "ells", he après a estudiar-los. A vegades penses que són de bona voluntat, però si ho analitzes més cautelament veuràs que no són de bona voluntat. Això no vol dir que entre ells no n'hi hagi alguns que sí siguin de bona voluntat. Però sí vol dir que la majoria no són de bona voluntat.

El nou mètode de Kennedy era fingir que recolzava la nostra lluita pels drets civils. Era un altre defensor més dels drets. Però me'n recordo de les revelacions que va fer a la revista *Look* sobre la situació del cas Meredith a Mississipi. La revista *Look* desemascarà el fet de que Robert Kennedy i el governador Barnett feren un pacte, segons el qual el procurador general [Kennedy] arribaria per tractar de forçar a la universitat a admetre a Meredith, i Barnett es pararia a la porta, ja saben, per dir: "No, no pot entrar". Al final entraria de totes maneres, però tot estava arreglat des d'abans i aleshores Barnett mantindria el recolzament dels racistes blancs, perquè això era el que ell representava, i Kennedy mantindria el recolzament dels negres, perquè això és el que ell estaria representant. Fou un pacte arreglat prèviament. I no és cap secret; està per escrit, escriuen sobre aquestes coses. Però si feren aquest tipus d'acords, quants més no hauran concertat? El que vostès creuen que és honest, germans i germanes, resulta estar més tort que un vuit, que és de lo més tort.

Així que en conclusió m'agradaria assenyalar que l'estratègia que ha utilitzat l'administració fins avui estava curosament dissenyada per donar la impressió de que estaven tractant de resoldre el problema quan en realitat no l'estaven resolent. Sempre bregaven amb els símptomes però mai amb la causa. Sols ens oferien petites mesures simbòliques. Això beneficiava sols a uns pocs. Mai beneficia a les masses, i les masses són les que tenen el problema, no el grapat de beneficiats. I a fi de comptes, el que surt beneficiat amb aquestes mesures simbòliques no vol relacionar-se amb nosaltres; per això s'aprofita d'aquestes molles. [...]

Les masses del nostre poble encara tenen habitatges dolentíssims, una educació molt dolenta i feines inferiors, feines que no els proporcionen un salari suficient per poder subsistir en aquest món. Així que per les masses el problema no ha estat resolt en absolut.

Els únics que el tenen tot resolt són persones com Whitney Young, que segons sembla serà nomenat al gabinet [del president]. Serà el primer negre en el gabinet. I això ens indica lo bé que van les coses per ell. I altres han rebut feines, com Carl Rowan, a qui posaren al front de la USIA [Agència d'Informació d'Estats Units] i ara està tractant, amb molta habilitat, de fer-los creure als africans que el problema dels negres d'aquest país ja està completament resolt.

El pitjor que l'home blanc pot fer-se a sí mateix és agafar un negre d'aquest tipus i preguntar-li: "Com se sent la teva gent, noi?" Ell dirà a aquest home blanc que estem satisfets. És el que fan, germans i germanes. Es posen rere la porta i li diuen al blanc que estem satisfets. "Sí, cap, mentre vostè decideixi mantenir-me aquí, davant d'ells, jo els mantindré darrere de vostè". És el que li diuen quan estan a porta tancada. Perquè el blanc no accepta a ningú que no estigui de la seva part. No li importa si vols fer el bé o el mal; el que vol saber és si estàs de la seva part. I si estàs de part seva, no li importi en quina altra cosa estiguis ficat. Mentre estiguis de part seva et promou i et posa al front de la comunitat negra. Et converteix en portaveu.

I en la teva lluita és com estar caminant sobre una roda que dona voltes; corres i corres però no vas a enlloc. Corres més i més ràpid i la roda simplement corre també més de pressa. No surts mai d'on estàs parat. Per això, és molt important que tu i jo compreguem que el nostre problema requereix una solució que beneficiï a les masses i no a la classe alta, l'anomenada classe alta. En realitat, un negre de classe alta no existeix, perquè viu en el mateix infern que el negre de l'altre classe. Tots viuen en el mateix infern, i aquesta és una de les coses bones d'aquest sistema racista: que fa de tots nosaltres un sol home. [...]

Si els digueres en aquest moment què és el que ens espera al 1965, sens dubte creurien que estàs boig. Però 1965 serà l'any més llarg, més calent i més sagnant de tots. Ha de ser-ho, no perquè tu ho vulguis ni perquè jo ho vulgui ni perquè nosaltres ho vulguem, sinó perquè les condicions que originaren aquests esclats al 1963 encara persisteixen; les condicions que produïren

esclats al 1964 encara no han desaparegut. I no es pot dir que no hi haurà un esclat quan s'han deixat intactes les condicions, els ingredients. Mentre segueixin allí aquests ingredients explosius, existirà el potencial per una explosió.

Germans i germanes, deixeu-me dir-vos que jo em passo el temps al carrer, amb la gent, amb tota classe de gent, escoltant el que estan dient. I estan disgustats, estan desil·lusionats, estan farts, estan quedant tant frustrats que comencen a preguntar-se: “què podem perdre?” I quan arriben a aquest punt són persones que poden crear una atmosfera molt perillosament explosiva. Això és el que li està passant als nostres barris, al nostre poble. [...]

Assenyalo aquests fets, germans i germanes, perquè sapiguem al 1965 la importància d'estar completament units uns amb els altres, en harmonia uns amb els altres, i no deixar que la manipulació de l'home en el poder ens faci lluitar uns contra els altres. La situació en la qual -gràcies a les seves maniobres- em trobo en relació al moviment dels Musulmans Negres em fa molta pena, perquè no crec que hi hagi res més destructiu que dos grups de gent negra barallant-se entre sí. Però no es pot evitar perquè té repercussions que van més enllà de les qüestions superficials, i aquestes qüestions sorgiran en el futur molt proper.

Podria agregar lo següent abans d'asseure'm. Si bé recorden, quan em vaig separar del moviment dels Musulmans Negres, vaig dir ben clarament que jo no tenia la menor intenció de seguir pensant que ni tan sols existien; jo volia dedicar el meu temps a treballar a la comunitat no musulmana. Però ells tenien por de que si no feien quelcom, possiblement molts dels que militaven a la mesquita [dels Musulmans Negres] la deixarien i seguirien un rumb diferent. Així que van haver de començar a imitar-me, i també van haver de tractar de silenciar-me perquè ells saben el que jo sé. Crec que ells em coneixen lo suficientment bé com per saber que no poden espantar-me. Però quan a la fi surti a la llum -perdonin que segueixi tossint així, però se'm va ficar una mica de fum anit- hi ha certs fets relacionats al moviment dels Musulmans Negres que, quan surtin a la llum, et sorprendran.

L'assumpte que ha d'entendre's sobre els que estàvem al moviment dels Musulmans Negres és que tots creiem un 100 per cent que Elijah Muhammad era un ser diví. Creiem en ell. Creiem que Déu mateix -ni més ni menys que a Detroit-, que Déu l'havia instruït i tot això. Jo sempre vaig creure que ell mateix ho creia. I fou un cop molt dur quan vaig saber que ell mateix no ho creia. I quan vaig absorbir el cop, aleshores vaig començar a mirar per tots cantons per tractar de comprendre millor els problemes que tots enfrontem perquè poguéssim unir-nos d'alguna manera i contrarestar-los.

Vull agrair-los que hagin vingut aquesta nit. Crec que és meravellós que tants hagin vingut, tenint en compte que hi va haver un bloqueig informatiu sobre aquesta reunió. Milton Henry i els germans aquí a Detroit són joves molt progressistes, i jo els aconsellaria que s'unissin de qualsevol manera possible per tractar de crear algun tipus d'esforç unit entorn a fites comunes, objectius comuns. No permetin que l'estructura del poder els manipuli perquè perdin el

temps en una batalla amb altres quan podrien estar involucrats en quelcom constructiu que rendeixi resultats vertaders. [...]

Repeteixo que no sóc racista, no crec en cap tipus de segregació ni res per l'estil. Recolzo la fraternitat amb tot el món, però no estic d'acord amb exigir-li la fraternitat a gent que no la vol. Practiquem la fraternitat entre nosaltres, i si els demés volen practicar fraternitat amb nosaltres, aleshores acceptem practicar-la amb ells també. Però no crec que haguem d'estar corrent darrere d'algué que no ens estima per oferir-li el nostre amor. Moltes gràcies.